

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200209
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8418200209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne Y. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. Q. XXX, XXX XX X. Q., proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie, že spotrebiteľské úvery sú bezúročné a bez poplatkov, o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č.k. 5Csp/4/2018-92 zo dňa 24. mája 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Súd určuje, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným žalobkyňi na základe zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa 27.1.2012 je bezúročný a bez poplatkov.

II. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 27.1.2012 je neplatná.

III. Žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie v súvislosti s plnením zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX z 27.1.2012 vo výške 804,51 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Súd určuje, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovaným žalobkyňi na základe zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa 30.4.2012 je bezúročný a bez poplatkov.

V. Súd určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 30.04.2012 je neplatná.

VI. Žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie v súvislosti s plnením zmluvy o úvere číslo XXXXXXXXXX z 30.4.2012 vo výške 837,95 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VII. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100% o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, § 34 a nasl., §

37, § 39, § 41, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 až 3, 5, 6, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 551 ods. 1 až 3, § 563 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 3, 5 prvá veta, § 4 ods. 8, § 7 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzatvorenia zmluvy, § 137, § 232 ods. 3, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že dňa 27.01.2012 uzatvorila žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zastúpeným mandatárom písomnú zmluvu označenú ako Zmluva o úvere, ktorá má podobu predtlačeneho formulára do ktorého boli rukou vpísané jednotlivé údaje. Úver bol poskytnutý vo výške 500,- Eur, ktorý sa žalobkyňa ako dlžník zaviazala vrátiť zvýšený o príslušný poplatok vo výške 484,- Eur, t.j. celkovo mala zaplatiť čiastku 984,- Eur. V zmluve bolo obsiahnutá aj kolónka označená ako RPMN v %, ktoré je ale prázdna. Poslednú časť formulára tvorí Potvrdenie o prevzatí peňažnej hotovosti, z ktorého vyplýva, že žalobkyni bola suma úveru vyplatená dňa 27.01.2012, čo vyplýva z písomného vyhotovenia zmluvy. Následne dňa 30.04.2012 uzavrela žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zastúpeným mandatárom druhú písomnú zmluvu označenú ako Zmluva o úvere. Aj táto zmluva má podobu formulára do ktorého boli rukou vpísané jednotlivé údaje, a to v prvej časti. Úver bol poskytnutý vo výške 250,- Eur, ktorý sa žalobkyňa ako dlžník zaviazala vrátiť zvýšený o poplatok vo výške 242,- Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 492,- Eur. V zmluve bolo uvedené, že RPMN je 304,1%. Na rube žalobkyňou predloženej fotokópie zmluvy a ani na rube žalovaným predloženej fotokópie zmluvy sa Všeobecné podmienky poskytnutia úveru nenachádzajú. Poslednú časť formulára zmluvy tvorí Potvrdenie o prevzatí peňažnej hotovosti z ktorého vyplýva, že žalobkyni bola suma úveru vyplatená dňa 30.04.2012. Žalobkyňa spolu s týmito zmluvami predložila súdu aj na samostatnej listine uzatvorené Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 27.01.2012 a zo dňa 30.04.2012 a zmenky. Žiadosťami o zrážky zo mzdy zo dňa 27.05.2013 a 08.04.2013 adresovaných zamestnávateľovi žalobkyne požiadal žalovaný, aby vzhľadom na neplnenie záväzkov vykonával zo mzdy žalobkyne zrážky až do úplného splatenia dlhov, t.j. v prvom prípade do výšky 1.631,28 Eur a v druhom prípade do výšky 1.079,93 Eur. Z uvedených žiadostí o zrážky zo mzdy vyplýva, že na úver č. XXXXXXXXXX žalovaná uhradila pred zrážkami mzdy 261,- Eur a na úver č. XXXXXXXXXX sumu 41,- Eur. Z potvrdení o výške vykonaných zrážok vyplýva, že prostredníctvom zrážok zo mzdy bolo žalobkyni na úhradu nárokov zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zrazených 1.043,51 Eur a na úhradu nárokov zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX jej bolo zrazených 1.046,95 Eur. Žalobkyňa tak celkovo uhradila na zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX sumu 1.304,51 Eur a na zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX sumu 1.087,95 Eur, pričom žalovaný skutkové tvrdenia žalobkyne o výške sumy celkovo uhradenej nepoprel. Z obsahu exekučného spisu Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 9Er/232/2015 súd zistil, že sa na základe návrhu oprávneného (žalovaný) zo dňa 04.03.2015 začalo exekučné konanie, pričom o žiadosti súdneho exekútora súd rozhodol tak, že túto zamietol z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že niet pochyb o tom, že v prípade stranami uzatvorených zmlúv sa jednalo o spotrebiteľské zmluvy, ktorými boli dojednané spotrebiteľské úvery, čo žalovaný ani nepopieral. Pokiaľ ide o prvú zmluvu o úvere zo dňa 27.01.2012, v tejto úplne zjavne absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, termíne konečnej splatnosti, ale aj údaj o úrokovej sadzbe, či o priemernej RPMN. V zmluve je pritom obsiahnutá kolónka - políčko označené ako RPMN, avšak toto je prázdne, žiadna hodnota RPMN uvedená tam nie je, preto je zjavné, že táto náležitosť predpísaná zákonom tu nebola dodržaná a nemožno akceptovať ani argument žalovaného, že tento údaj mal byť na akejsi samostatnej listine - prílohe k zmluve označenej ako Štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere. Pokiaľ ide o druhú zmluvu zo dňa 30.04.2012, tak tam síce kolónka RPMN je vypísaná, a je tam uvedený údaj 304,1 %, hoci parametrom úveru v skutočnosti zodpovedá údaj RPMN 304,09%, ale ani tam vôbec nie je uvedený údaj o priemernej hodnote RPMN, úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, ani o termíne konečnej splatnosti. Súd preto rovnako ako žalobkyňa považuje úvery za bezúročné a bez poplatkov. Žalobkyňa bola teda povinná vrátiť žalovanému len sumu istiny čerpaných úverov, nič viac. Vzhľadom na to, že bolo preukázané, že žalobkyňa plnila žalovanému aj nad rozsah istiny čerpaných úverov, tak tieto sú bezdôvodným obohatením, ktoré žalovaný získal na úkor žalobkyne plnením bez právneho dôvodu, a preto ich musí vydať. Čo sa týka samotnej výšky nároku žalobkyne, k tejto sa žalovaný vôbec nevyjadril, nepoprel, že prijal od žalobkyne plnenie, preto na základe výsledkov vykonaného dokazovania zaviazal žalovaného vydať v súvislosti s plnením zo zmluvy zo dňa 27.01.2012 sumu 804,51 Eur (1.304,51 - 500), a v súvislosti s plnením zo zmluvy zo dňa 30.04.2012 sumu 837,95 Eur (1.087,95 - 250).

5. Vo vzťahu k poplatkom za poskytnutie úveru uviedol, že žalovaný tiež nešpecifikoval z čoho pozostávajú uvedené poplatky, pričom ich výška je v rozpore s dobrými mravmi, preto ak by sa nejednalo o úvery bezúročné a bez poplatkov, tak táto odplata by nebola platne dojednaná, pričom celková výška odplaty za úver predstavuje 96,8% pre každý úverový vzťah.

6. Vo vzťahu k dohodám o zrážkach zo mzdy uviedol, že tieto rovnako ako zmluvy boli preformulované veriteľom, pričom z ich znenia nevyplýva, že by žalobkyňa bola poučená o dôsledkoch ich uzatvorenia, pričom dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní dohôd žalovaný neunesol. Zo spôsobu uzatvorenia úverových zmlúv, keď sa spolu s nimi predkladajú k podpisu spotrebiteľovi ďalšie dokumenty je zrejmé, že veriteľ vlastne vopred vnútil žalobkyni aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu v hlavnej sfére jej záujmu, a to uzatvorenie zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Je zrejmé, že ak žalobkyňa chcela dostať spotrebiteľský úver, inú možnosť ako podpísať dohodu o zrážkach zo mzdy ani nemala. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov dlžníka zo dňa 27.01.2012 a zo dňa 30.04.2012 uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným zabezpečujúce pohľadávku zo zmlúv o úvere sú neplatné a že bolo namieste túto neplatnosť autoritatívne určiť.

7. O trovách konania rozhodol tak, že vo všetkých uplatnených nárokoch bola žalobkyňa plne úspešná, preto jej patrí plná náhrada trov konania. Vzhľadom na uvedené preto rozhodol tak, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%.

8. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Vo vzťahu k oboj zmluvám uviedol, že nedošlo k naplneniu dôvodov, preto možno zmluvy o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročné a bez poplatkov. Poukázal na to, že údaj o výške RPMN bol uvedený na predných stranách zmlúv, údaje o priemernej RPMN boli uvedené v Štandardných informáciách o spotrebiteľských úveroch, ako aj údaje o úrokovej sadzbe, termínoch konečnej splatnosti a druhoch úverov, pričom tieto štandardné informácie sú neodmysliteľne späté so zmluvami o spotrebiteľskom úvere. K výške odplát uviedol, že v čase uzatvorenia zmlúv zákon nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty, pričom žalobkyni vyhovovali a nič proti ich výškam nenamietala. Zároveň dal do pozornosti rozsudok Súdneho dvora z 09.11.2016 C-42/15. Vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu uviedol, že je aj naďalej toho názoru, že zo zmluvy o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia, ktorú stanovuje zákon, preto razantne odmieta, že by došlo k bezdôvodnému obohateniu. K Dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že táto bola uzatvorená platne v súlade s právnymi predpismi, pričom ide o dohodu zmluvných strán, ktorú uzatvorila na základe ich dobrovoľnosti. Mal za to, že predmetná dohoda spĺňa všetky všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch a tiež obsahuje súhlas dlžníka, pričom bola obsiahnutá na samostatnom dokumente a preto predstavuje osobitnú listinu a žalobkyňa mala možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne na to potvrdiť jej prijatie vlastnoručným podpisom. Navrhol, aby súd druhej inštancie napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

9. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej

inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. K námietke nesprávnych skutkových zistení odvolací súd poznamenáva, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre posúdenie predmetnej sporovej veci. Z uvedeného vychádzal aj odvolací súd v zmysle ust. § 383 C.s.p.. Odvolací súd na tomto mieste zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd má za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo.

14. K námietke nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani tento odvolací dôvod naplnený nebol.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného doplnia nižšie uvedené.

17. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv. Úverové zmluvy uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným sú štandardnými formulárovými spotrebiteľskými zmluvami, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľských zmlúv nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Vo vzťahu k bezúročnosti a bezpoplatkovosti uzatvorených spotrebiteľských zmlúv odvolací súd uvádza, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinný v čase uzatvorenia zmlúv (ďalej len „ZoSÚ“) v ust. § 9 ods. 2 presne definoval, aké náležitosti, okrem všeobecných, musia spotrebiteľské zmluvy obsahovať. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmlúv o spotrebiteľských úveroch boli okrem iného aj údaje týkajúce sa RPMN a priemernej RPMN, pretože ich uvedenie má podstatný vplyv na rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do úverového vzťahu, resp. úverových vzťahov s dodávateľom.

19. RPMN predstavuje údaj dôležitý pre vyjadrenie nákladov na úver a spotrebiteľom pomáha tento údaj spoznať, aké všetky náklady budú spojené so spotrebiteľským úverom. Tým, že celkové náklady sú vyjadrené v percentuálnych bodoch, zjednodušuje sa tým spotrebiteľovi porovnanie obdobných produktov na finančnom trhu a tak aj výber úveru, pre toho - konkrétneho spotrebiteľa najvýhodnejšieho. Zároveň uvedenie všetkých predpokladov výpočtu RPMN umožňuje tak spotrebiteľovi ako aj súdu zistiť, na základe čoho dospel veriteľ (dodávateľ) k výsledku o konečnej výške RPMN, a či je výpočet RPMN správny, nakoľko aj nesprávne uvedenie RPMN zo strany dodávateľa (veriteľa) je klamaním spotrebiteľa a hľadá sa na neho, akoby RPMN nebolo uvedené (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/230/2014 zo dňa 19.11.2015).

20. V prípade Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 27.01.2012 (ďalej len „Zmluva č. 1“) bol síce vo vopred predtlačenom formulári priestor na uvedenie hodnoty RPMN, avšak táto v ňom uvedená vôbec nebola, preto vo vzťahu k vyššie uvedenému a k náležitostiam spotrebiteľských úverov stanovených v § 9 ods. 2 ZoSÚ súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že nedošlo k splneniu uvedenia tejto náležitosti, ako obligatórnej náležitosti spotrebiteľskej zmluvy, čo má za následok to, že poskytnutý spotrebiteľský úver je postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovaného týkajúcej sa argumentácie, že uvedený údaj o RPMN, ako aj údaj o priemernej RPMN bol obsiahnutý v Štandardných informáciách o spotrebiteľskom úvere odvolací súd uvádza, že žalovaný síce v prvoinštančnom konaní túto prílohu zmluvy súdu predložil, avšak z jej obsahu vyplýva, že ani v tomto dokumente nebola uvedená hodnota RPMN (v prílohe bola uvedená len priemerná hodnota RPMN), navyše tento dokument nie je žalobkyňou ako spotrebiteľkou podpísaný, preto z uvedeného tiež nevyplýva, že by žalobkyňa bola s obsahom predmetnej prílohy k zmluve oboznámená, teda, že by už v čase podpisu vedela o všetkých obligatórnych náležitostiach spotrebiteľskej zmluvy.

21. V prípade Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.04.2012 (ďalej len „Zmluva č. 2“) bol v zmluve síce uvedený údaj o RPMN, tento však nebol uvedený v správnej výške (a to s poukazom na ostatné údaje, ktoré sú podkladom pre výpočet jeho výšky) a obdobne, ako v prípade Zmluvy č. 1 nebol v zmluve uvedený údaj o priemernej RPMN. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že výpočet výšky RPMN v zmluve bol nesprávny, pretože v zmluve bola uvedená nižšia výška RPMN, aká bola v skutočnosti po zadaní ostatných údajov uvedených v zmluve, potrebných pre výpočet RPMN. V prípade, ak je výška RPMN v zmluve síce uvedená, ale v nesprávnej výške, je to v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd zdôrazňuje, že bez toho, aby boli v zmluve uvedené objektívne údaje umožňujúce spotrebiteľovi orientovať sa medzi úvermi poskytovanými rôznymi dodávateľmi a posudzovať výhodnosť podmienok, za akých má byť spotrebiteľovi úver poskytnutý, nedochádza k naplneniu cieľa ZoSÚ. Uvedenie nesprávneho údaj o RPMN je skutočnosťou, ktorá nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa a je práve na dodávateľovi ako profesionálne vystupujúcom subjekte, ktorého povinnosťou je konať s odbornou starostlivosťou tak, aby spotrebiteľa nezavádzal a poskytol mu pravdivé informácie o poskytovanom úvere. Vo vzťahu k prílohe zmluvy - Štandardných informácií o spotrebiteľskom úvere odvolací súd poukazuje na svoju argumentáciu a záver uvedený v predchádzajúcom bode odôvodnenia.

22. Na základe vyššie uvedeného teda súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že v prípade oboch zmlúv neboli splnené zákonom predpísané náležitosti, ktoré tak majú za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

23. Odvolací súd poukazuje na to, že už samotná vyššie uvedená skutočnosť postačuje na to, aby bol žalovaný povinný vrátiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie z predmetných zmlúv, preto nepovažoval odvolací súd za podstatné zaoberať sa ďalšími dôvodmi ako ani námietkami žalovaného týkajúcimi sa bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetných zmlúv.

24. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že uzatvorené zmluvy nespĺňajú zákonom predpísané náležitosti, v dôsledku čoho sú bezúročné a bez poplatkov, teda žalobkyňa bola povinná vrátiť žalobcovi len sumy skutočne jej poskytnuté žalovaným na základe uzatvorených zmlúv. Vzhľadom na to, že žalobkyňa uhradila žalovanému viac, ako boli poskytnuté istiny úverov, súd prvej inštancie správne zaviazal žalovaného na zaplatenie rozdielu medzi poskytnutými a uhradenými prostriedkami z oboch úverových zmlúv, teda správne ho zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výrokoch určených výškach.

25. K Dohodám o zrážkach zo mzdy odvolací súd uvádza, že tieto aj podľa názoru odvolacieho súdu neboli individuálne dojednané, pričom umožňujú siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, na ktoré žalovaný nemá nárok.

26. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potencionálne riziko vymoženía nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídenním súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženía nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

27. Do úvahy prichádza ochrana spotrebiteľa podľa § 3 ods. 3 a ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a uložením povinnosti zdržať sa výkonu práva z konkrétnej dohody o zrážkach zo mzdy vrátane neodkladného opatrenia (pri menej závažnejších porušeníach práv spotrebiteľa) alebo v prípade neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy ochrana určením dohody o zrážkach zo mzdy ako neplatnej neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ustanovenia § 298 C.s.p.. Odvolací súd poukazuje na to, že v priebehu konania sa žalobkyňa domáhala tejto ochrany, a to podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o zdržaní sa výkonu zrážok zo mzdy, kedy súd prvej inštancie uznesením č.k. 5Csp/4/2018-33 zo dňa 23.02.2018 uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy na základe spomínaných dohôd, ktoré uzatvoril so žalobkyňou, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

28. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nespínil. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa.

29. Žalobkyňa sa pri realizácii neplatných dohôd o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

30. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Simmenthal).

31. Je zrejmé, že v danej veci má žalovaný nárok len na vrátenie súm zodpovedajúcich reálne poskytnutých na základe Zmluvy č. 1 a Zmluvy č. 2. Pri vykonávaní zrážok zo mzdy na základe dohôd o zrážkach zo mzdy však niet subjektu, ktorý by bol oprávnený kontrolovať a zabezpečiť, aby žalobkyni dlžníkovi boli zo mzdy zrazené peňažné prostriedky len vo výške, na ktorú má veriteľ reálne nárok a spotrebiteľovi - žalobkyni sa tak nedostáva právnej ochrany, ktorú jej zaručuje právna úprava zakotvená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> a v ZoSÚ. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto odvolací súd nevidel dôvod na zmenu napadnutého rozsudku

ani vo výrokoch týkajúcich sa určenia neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 27.01.2012 a 30.04.2012.

32. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnym výrokom vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

33. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p.. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalovaného, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

34. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

35. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, ktorej však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplyvajú, ani si ich neuplatnila. V odvolacom konaní neúspešnému žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

36. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).